

N:o 49.

Uppläst och godkänd hos Första Kammarén den 22 Maj 1873.
— — — — Andra Kammarén den 22 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Femte Hufvudtitel.

(Stats-Utskottets Utlåtanden N:is 7 och 65 samt Memorial N:is 58, 72, 73 och 99).

S. A. K.

I afseende å riksstatens femte hufvudtitel, innefattande anslagen för *Sjöförsvaret* har Eders Kongl. Maj:t uti den till nu församlade Riksdag aflåtna nådiga Proposition, angående statsverkets tillstånd och behof, gjort de framställningar, som här nedan omförmälas:

1:o. Sedan Riksdagen uti underdånig skrifvelse den 17 Maj 1871, — jemte uttalande, i fråga om sjökrigsmaterielens beskaffenhet, af den åsigt, att den egentligen sjögående flottan för framtiden nödvändigtvis komme att blifva inskränkt till ett ringa antal fartyg, hvaremot det vapen, som skulle bestrida försvaret af landets kuster och skärgårdar, i alla händelser, måste anses såsom det hufvudsakliga, — i underdånighet anhållit, att vid företagande af väckt fråga om indragningar inom sjöförsvarets nuvarande befälspersonal och manskap, Kongl. Maj:t täcktes i sammanhang dermed taga under ompröfning, huruvida icke en förening af sjöförsvarets begge korpser lämpligen måtte kunna ega rum, blef, jenlikt nådigt Bref af den 18 Augusti 1871, en komité tillsatt för behandling af frågan om lämpligaste organisationen af sjöförsvarets militärpersonal och i sammanhang dermed uppgö-

Bih. till Riksd. Prot. 1873. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 6 Häft.

randet af plan till fortgående öfningar för samma personal, hvilken komité den 17 Februari 1872 med underdånigt betänkande inkommit.

I öfverensstämmelse med ett derefter utaf Chefen för Sjöförsvars-departementet utarbetadt förslag till förändrad organisation af sjöförsvarets militärpersonal, för hvilket finnes närmare redogjordt uti ett statsrådsprotokollet bilagdt memorial, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, beträffande

A. Befäls- och underbefälspersonalen.

1) att sjöförsvarets nuvarande båda aktiva korpser, Kongl. Flottan och Kongl. Skärgårdsartilleriet, måtte sammanslås till en för Sveriges kustförsvär afsedd korps, med benämning »Kongl Flottan,» hvars befälspersonal skulle komma att utgöras af:

Officerare:

2 Flaggmän (Konter-amiraler),
6 Kommendörer,
20 Kommendör-kaptener,
43 Kapitener,
43 Löjtnanter och
26 Uderlöjtnanter.

Summa 140 Officerare.

Underofficerare:

20 Flaggunderofficerare (1:sta klassen),
75 Underofficerare af 2:dra klassen, och
95 d:o af 3:dje klassen.

Summa 190 Underofficerare;

2) att den minskning i nuvarande antal regementsofficerare och underofficerare vid sjövapnet, som sålunda komme att ega rum, måtte ske allenast i mån af inträffande afgång;

3) att aflöningarne för officerare och underofficerare vid den nya Kongl. Flottan borde utgå i enlighet med den vid det underdåniga memorialet fogade stat (Bil. N:o 6) och fördelas, på sätt derstädes vore föreslaget, uti tre fjerdedelar fast lön och en fjerdedel tienstgöringspenningar, deruti inbegripne såväl ersättning för in-quartering som, hvad underofficerarne anginge, vederlag för indragen aflöningsspanmål; dock att den lönstillökning för en del officerare och för underofficerarne, som genom tillämpning af denna stat blefve en följd, måtte dem tillgodokomma först i den mån erforderliga medel blefve för ändamålet tillgängliga i den ordning under D komme att sägas;

4) att tjänstgöringspenningar måtte uppbäras under all slags militärtjänst äfvensom under semester af såväl officerare som underofficerare, men deremot innehållas och för statsverket besparas, då officer eller underofficer vore på grund af erhållen permission, till följd af sjukdom eller annan särskild anledning, förhindrad att göra tjänst; med iakttagande härvid, att dylik innehållning af tjänstgöringspenningarne skulle ega rum för hvarje månad, hvarunder löntagaren varit mera än 15 dygn ur tjänstgöring;

5) att, i den mån medel, hvilka redan funnos å 5:te hufvudtitelns aflöningsanslag uppförda, dertill lemnade tillgång, en ny reservstat måtte, i den ordning under D närmare bestämdes, upprättas, under benämning »Kongl. Flottans permanenta Reservstat,» dit officerare af kapitens och högre grad vid Kongl. Flottan måtte kunna förflyttas, då Kongl. Maj:t, med afseende å tjänstens fördel, pröfvade så böra ega rum;

6) att öfverflyttning till permanenta reservstaten icke måtte vara förenad med förlust af någon del utaf innehafvande löneförmåner, samt att aflöningen jemväl vid denna reservstat blefve fördelad uti fast lön och tjänstgöringspenningar enligt samma grunder, som ofvan blifvit för Kongl. Flottan föreslagna;

7) att befordran å permanenta reservstaten måtte kunna ega rum, då Kongl. Maj:t på grund af framstående förtjeust dertill funne anledning;

8) att hvar och en officer eller underofficer, som efter utfärdandet af nu föreslagna bestämmelser komme att utnämnas, äfvensom en hvar redan i tjänst varande officer, som derefter erhöle befordran till regementsofficer eller från lägre till högre regementsofficersgrad uppflyttades, skulle vara förpligtad att ur tjänsten afgå, då han uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigade honom till full pension jemte fyllnadspension; Kongl. Maj:t dock obetaget att med hans begifvande låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade prövades kunna i tjänsten gagna det allmänna;

B. *Matros- och Kanonierkompanierna.*

9) att de två kompanierna kanonierer vid Skärgårdsartilleriets station, hvardera om 100 man, måtte ombildas till två i Stockholm förlagda kompanier matros och jungmän, i likhet med de vid Carlskrona station varande matroskompanierna, samt rekryteras från skeppsgossekorpsen;

10) att för de sålunda upprättade två nya matroskompanierna endast en chef måtte anställas, liksom två och två af de i Carlskrona förlagda fyra kompanierna skulle förenas under en chef, i enlighet med hvad Bil. N:o 9 utvisade;

C. *Båtsmanshållet.*

11) att, genom förening af mindre vidsträckta båtsmanskompanier under en

chef, antalet kompanichefer vid båtsmanshållet måtte minskas från 29 till 19, hvar-
emot de nu till dem utgående arvoden å 300 R:dr skulle ökas till 500 R:dr för
dem hvardera;

12) att till biträde åt kompanichef måtte anställas en underofficer å hvarje
båtsmanskompani, och lönerna för dessa underofficerare bestämmas att utgå med
900 R:dr för en hvar af de 9 äldre och 800 R:dr för hvardera af de 10 yngre;

13) att den till arvoden åt båtsmanskorporaler nu anslagna summa, 8,626 R:dr,
måtte ökas till 23,250 Rdr, för beredande af arvoden åt distinktionskorporaler, kor-
poraler och vice korporaler;

14) att de till arvoden åt artilleribåtsmän å 10 R:dr nu anvisade 12,160 R:dr
måtte få användas till arvoden åt dem af manskapet vid båtsmanshållet, som ut-
märkte sig genom skicklighet i tjenstens olika delar;

15) att båtsman måtte medgifvas rättighet att, under fredstid, afgå från tjen-
sten efter fyllda 27 lefnads- och 7 tjensteår, med skyldighet likväl, om han ville
af denna rättighet före uppnådda 15 tjensteår sig begagna, att i sitt ställe sätta
annan krigsduglig karl mot enahanda löneförmåner, som han sjelf af roten åtnjutit,
och med nylegd båtsmans förpligtelser;

16) att, såvida denna framställning om båtsmäns rätt till afgang vunne Riks-
dagens bifall, hela kostnaden för båtsmäns beklädnad måtte från och med år
1874 af Kronan öfvertagas och i följd deraf det å riksstaten under 5:te hufvud-
titeln uppförda anslag till båtsmäns beklädnad, nu utgörande »förslagsanslag högst
138,200 R:dr,» ökas med beloppet af det från de roterings- och rustningsskyldige
nu utgående beklädnadsbidrag, omkring 69,800 R:dr, eller till 208,000 R:dr, med
bibehållande i öfrigt af samma natur som hittills;

17) att den vakansafgift, som enligt 1872 års Riksdags beslut vore bestämd
att utgå af de rusthåll, hvilkas sättande på vakans till ett begränsadt antal inom
Blekinge län och Södra Møre härad under loppet af tio år blifvit vid samma riks-
dag medgifven, måtte minskas med ett belopp, motsvarande den deruti inberäknade
beklädnadsafgiften;

18) att, i fråga om legoafalet emellan rust- eller rotehållare och båtsmän,
den dem genom Kongl. Brevet den 14 Juli 1835 redan lemnade frihet, att med
hvarandra öfverenskomma om sina inbördes rättigheter och skyldigheter i allmän-
het, måtte vinna den utsträckning, som med behörigt afseende å båtsmannens tienst-
arhet kunde förenas, och i sådant hänseende stadgas: *dels* att vid rekrytering af
ledigt båtsmansnummer skulle emellan rust- eller rotehållaren och rekryten till
framtida efterrättelse upprättas skriftligt kontrakt, fullständigt upptagande alla de
löneförmåner, båtsmannen egde under sin tjenstetid af rust- eller rotehållaren åtn-
juta, samt sättet huru de skulle komma båtsmannen tillhanda; *dels* ock att, med
iakttagande deraf att bestämmelser, skadliga för båtsmannens tjenstbarhet, icke
måtte i kontraktet inflyta och att gällande föreskrifter angående fortskaffning af
tross fortfarande skulle lända till efterrättelse, båtsmannens alla öfriga löneförmå-

ner måtte bero på fritt aftal emellan rust- eller rotehållaren och båtsmannen, dock att värdet af de aftalade förmånerna icke väsendtligen understege hvad båtsman i orten enligt författningarne tillkomme; samt att följaktligen, der båtsmannen vore berättigad till torp eller bostad, det måtte stå honom fritt att för sin tjenstetid med rust- eller rotehållaren öfverenskomma om ersättning för denna förmån, men i händelse torp eller bostad för båtsmannen blifvit i kontraktet betingad, detsamma borde jemväl innehålla bestämmelser i afseende å underhållsskyldigheten; och borde det uppgjorda kontraktet granskas af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som, derest icke något vore att deremot erinra, skulle detsamma till efterrättelse stadfästa.

D. *Medlen och ordningen för organisationens genomförande.*

19) att de för organisationen erforderliga tillökningar i anslagen till aflöningsstaterna, beräknade:

för Kongl. Flottans officerskorps enligt Bil. N:is 6 och 7	till R:dr	12,385: —
„ Underofficerskorpsen, Bil. N:o 6 och 8	„ „	5,330: —
„ Permanenta reservstaten, Bil. N:o 6	„ „	114,000: —
„ Kanonierkorpsens ombildning till matroskorps, Bil. N:o 9 „ „	„ „	14,597: 50.
„ Båtsmanshålle t (med undantag af beklädnaden) Bil. N:o 11 „ „	„ „	31,424: —

Summa R:dr 177,736: 50,

mätte få utgå af de aflöningsmedel, som för närvarande voro anvisade till Kongl. Flottans nya och gamla reservstater samt indragnings- och expektans-staten jemte ersättning för inqvartering åt officerare och underofficerare, äfvensom af det kontanta vederlaget för indragen aflöningsspanmål för de sednare, i enlighet med hvad i Bil. N:o 13 vore angifvet, allt i den mån medel genom afgång i nämnda stater redan till någon mindre del vore eller framdeles blefve för detta ändamål tillgängliga;

20) att vid organisationens genomförande borde till efterrättelse lända, att sammanslagning af Kongl. Flottan och Kongl. Skärgårdsartilleriet skulle ske omedelbart, men tillgängliga medel användas i följande ordning, nemligen till:

- a) förändringarne i båtsmanshålllets befäl och underbefäl samt kanonierkorpsens omdaning;
- b) förbättring i underofficerarnes aflöning, hvarvid skulle iakttagas, att en högre grad ginge före en lägre och, inom graden, den i tjensten äldre framför den yngre;
- c) fyllnad i de officerslöner, hvilka enligt det framställda förslaget borde ökas, dervid en högre grad ginge framför en lägre och, inom graden, den i tjensten äldre framför den yngre;
- d) Parmanenta reservstatens upprättande.

E. Anslaget till exercis med flottans bemanning.

21) att det nu utgående reservationsanslaget till exercis med flottans bemanning och sjöexpeditioner för handelns skyddande måtte, hädanefter såsom hitintills, blifva staldt till Kongl. Maj:ts förfogande för det med detsamma afsedda ändamål, dock att högst en tredjedel måtte användas till öfningsexpeditioner i aflågsna farvatten.

Riksdagen, som ansett punkterna 1, 2 och 7 af mom. Litt. A icke erfordra yttrande från Riksdagens sida samt funnit det under punkten 4 af samma mom. förekommande stadgande lämpligen böra på följande sätt affattas: »att tjenstgöringspeningar uppbäras under all slags tjenstgöring äfvensom under semester af så väl officerare som underofficerare, men deremot efter de grunder och med de undantag, Kongl. Maj:t kan finna godt närmare bestämma, innehållas och för statsverket besparas, då officer eller underofficer åtnjuter tjenstledighet,» har i öfrigt godkänt de förslag, som under mom. Litt. A samt under mom. Litt. B af Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning förekomma. Deremot har Riksdagen ansett sig böra afslå de i 11:te, 12:te, 13:de och 14:de punkterna af mom. Litt. C föreslagna stadganden, hvadan 15:de, 16:de, 17:de och 18:de punkterna af samma mom. ansetts hafva förfallit. Vidkommande åter mom. Litt. D har Riksdagen bifallit de deri förekommande stadganden, hvilka hänföra sig till officers- och underofficerskorpserna samt permanenta reservstaten och kanonierkorpens ombildning till matroskorps; hvaremot, då förslaget om ändringar i båtsmansinstitutionen icke vunnit Riksdagens bifall, frågan om disposition af de för samma ändringar erforderliga medel ansetts hafva förfallit; Och har slutligen hvad Eders Kongl. Maj:t under mom. Litt. E föreslagit vunnit Riksdagens bifall.

Beträffande regleringen i öfrigt af utgifterna under förevarande hufvudtitel hafva nedannämnda förändringar ifrågakommit:

2:o) För beredande af löneförhöjning med 150 R:dr till den å *Departementets kansli-expedition* stat uppförde vaktmästare och med 150 R:dr åt vaktmästaren vid *Departementets kommando-expedition* samt till förhöjning i aflöningen åt vaktmästaren och de två kammarrängarne vid *Förvaltningen af sjöärendena* med 100 R:dr till dem hvar, har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, beviljat ett sammanräknadt belopp af 600 R:dr att på vederbörande anslag fördelas, på sätt bilagde tabell Litt. A närmare utvisar.

Aflöningsstaterna vid sjöförsvarets stationer.

3:o) Under denna anslagsrubrik har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att till aflöning för *garnisonen* å Kungsholms fästning och Drottningkärs kastell, hvilka garnisoner, i följd af Marinregementets indragning, komme att utgöras af manskap utaf båtsmanshållet, ett belopp af 1,900 R:dr måtte uppföras, samt att till löneförhöjning med 100 R:dr till hvardera af vaktmästaren och kammardrängen vid stationsbefälhafvarens vid Stockholms station kansli måtte beviljas 200 R:dr. Och har, med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, förevarande anslag blifvit med 2,100 R:dr förhöjdt.

Flottans nybyggnad och underhåll.

4:o) Till bestridande af förbättrad aflöning för *ordinarie handtverkspersonalen* vid stationerna, till aflöning åt *extra arbetare* å varfven, till förhöjning i *ordinarie maskinisternes* aflöningsvilkor samt till *polispersonalens* vid Carlskrona station aflöning har Eders Kongl. Maj:t i förevarande anslag äskat förhöjning med ett derför beräknadt belopp af 96,000 R:dr.

Detta belopp är, enligt hvad statsrådsprotokollet gifvit vid handen, på följande sätt beräknadt:

till löneförhöjning åt <i>ordinarie handtverkarne</i> vid stationerna	43,600: —
„ aflöning åt <i>extra arbetare</i>	18,000: —
„ löneförhöjning åt <i>ordinarie maskinister</i>	17,200: —
„ aflöning åt <i>polisbevakningen</i> vid Carlskrona station	17,200: —
	tillhopa R:dr 96,000: —

Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning, så vidt den afser de till löneförhöjning åt *ordinarie handtverkarne* samt till aflöning åt *extra arbetare* beräknade belopp, har Riksdagen samma belopp med tillhopa 61,600 R:dr beviljat.

Vidkommande den derefter för *ordinarie maskinisterna* föreslagna löneförhöjning har det visserligen synts uppenbart att, på sätt i statsrådsprotokollet är anfördt, Kronan icke kan undandraga sig det inflytande, som ett ökad användande af maskinister i den enskilda industriens tjänst måste utöfva på vilkoren för deras antagande, och att således någon förbättring i maskinisternes aflöning är af oundgängligt behof påkallad, men det anslagsbelopp, som nu i sådant hänseende blifvit begärdt, har emellertid synts väl högt beräknadt. Enligt nu gällande, den 22 Januari 1861 fastställda stat för ifrågavarande personal, uppgår dess aflöning till ett sammanräknadt belopp af 34,392 R:dr, och det begärda anslaget skulle alltså medföra en förhöjning af 50 procent i nuvarande anslagsbeloppen. Om deremot anslagstillökningen blefve bestämd till 10,000 R:dr, skulle detta motsvara en förhöjning i aflöningen af i det närmaste 30 procent, hvilket torde under förhandenvarande förhållanden vara fullt tillräckligt, och då behovet af förhöjning är för-

anledt af de nuvarande särdeles gynsamma ekonomiska förhållandena, hvilka måste antagas åtminstone till någon del vara af öfvergående natur, har anslagstillökningen funnits lämpligast böra på extra stat anvisas. Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning har derföre endast i den mån blifvit af Riksdagen bifallen, att till löneförhöjning åt ordinarie maskinisterne anvisats för år 1874 på extra stat ett belopp af 10,000 R:dr.

I fråga åter om det till aflöning åt *polisbevakningen* vid Carlskrona station afsedda belopp, 17,200 R:dr, har af statsrådsprotokollet inhemtats, att komitéen för organisation af sjöförsvarets ekonomiska förvaltning föreslagit, att all bevakning på varfven, så vidt den ej besörjdes af egentliga militärposter, skulle öfvertagas af en poliskorps vid hvardera stationen, hvarigenom ej allenast ett vidsträcktare tillfälle till öfning i militärtjensten och en minskning i båtsmansuppfordringen kunde tillvägäbringas, utan äfven bättre bevakning erhållas; att såväl Förvaltningen af sjöärendena som statstionscheferne, öfver komitéens förslag hörde, tillstyrkt detsamma; men då det af flera skäl syntes vara fördelaktigare, om på lämpliga vilkor Stockholms stads polis kunde öfvertaga äfven bevakningen å Skeppsholmen, samt Carlskrona stads polis utsträcka sin verksamhet äfven till Kongl. Flottans varf och öfriga område, än att på hvardera stället uppsätta en från städernas polisbevakning fristående korps, hade stationsbefälhafvarne fått sig anbefaldt att söka med vederbörande åvägbringa öfverenskommelse i sådan syftning; samt att, sedan emellertid reglementet för styrelsen och förvaltningen vid stationerna den 24 Maj 1872 stadgat, att bevakningen vid stationerna skulle förrättas af polis, och stationsbefälhafvaren i Carlskrona derefter anmält, att stadens fullmäktige vägrat ingå på en sådan öfverenskommelse, Eders Kongl. Maj:t i nådigt Bref den 12 November 1872 anbefallt uppsättandet af en särskild poliskorps för Carlskrona station, hvarjemte den för dess aflöning erforderliga summa, beräknad till 17,200 R:dr, för 1873 anvisats att utgå af anslaget till flottans nybyggnad och underhåll.

Då det syntes angeläget, att Riksdagen beredes tillfälle yttra sig innan nya korpser, för hvilka erfordras aflöning af statsmedel, organiseras och uppsättas, men sådant i förevarande fall icke egt rum, har Riksdagen så mycket mindre ansett sig böra bevilja det uti förevarande hänsseende begärda anslaget, som den ifrågavarande poliskorpsen, bestående af 1 poliskommissarie, 3 öfverkonstaplar och 18 konstaplar jemte extra konstaplar, syntes vara vida talrikare, än som kan för bevakning vid varfvet erfordras.

Lots- och Fyrinrättningen med dertill hörande personal,

5:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att detta reservationsanslag, uti hvilket ingår ett anslag af samma natur å 10,000 R:dr till lifräddningsanstalterna å rikets kuster, måtte förhöjas från 750,460 R:dr, hvartill det uti riksstaten för innevarande år är uppfördt, till 800,460 R:dr eller med 50,000 R:dr, motsvarande den beräknade

räknade tillökningen i statsverkets inkomster af fyr- och båkmedlen; hvarvid Eders Kongl. Maj:t tillika förutsatt, att de på nyssnämnda statsinkomst, utöfver beräknade beloppet deraf, uppkommande öfverskott fortfarande finge, såsom hitintills, användas för de med ifrågavarande anslag afsedda behof; och då inkomsttiteln »Fyr- och båkmedel» blifvit af Riksdagen beräknad till 800,000 R:dr, har, med bifall till förevarande nådiga framställning, anslaget till Lots- och Fyrinrättningen med dertill hörande personal blifvit till 80,4600 R:dr förhöjdt.

6:o) *Öfriga* under denna hufvudtitel uppförda *ordinarie anslag*, deri förändring icke förekommit, äro uppförda till enahanda belopp, som vid nästlidet års riksdag bestämdes.

Med afseende å de för sjöförsvaret erforderliga särskilda eller *extra anslag* har Eders Kongl. Maj:t gjort följande framställningar:

7:o) För *planering* och *strandskonung* utanför verkstäderna vid Stockholms station jemte *utfyllande* och *kajbyggnad* derstädes har Eders Kongl. Maj:t begärt ett anslag å 79,700 R:dr; och har Riksdagen det äskade anslagsbeloppet, 79,700 R:dr, på extra stat för år 1874 anvisat.

8:o) Till påbörjande af en *dockbyggnad* vid Stockholms station har Eders Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag af 115,000 R:dr.

Utaf statsrådsprotokollet har Riksdagen inhämtat, att i sammanhang med planen till ordnande af varfvet vid Stockholms station förslag jemväl uppgjorts till en docka å Djurgårdsvarfvet i närheten af de öfriga anläggningarne derstädes. Oaktadt de med denna dockbyggnad förenade icke obetydliga kostnader, beräknade till 500,000 R:dr, ansågs en dylik anläggning, hvaraf behofvet blifvit för hvarje år alltmera känbart, icke längre böra uppskjutas.

På grund af det bidrag af allmänna medel, som lemnats till anläggningen af Beckholmsdockorna, hade väl kronan förbehållits rättighet att under sammanlagdt tre månader hvarje år begagna dem, utan annan ersättning än för portöppning och slutning m. m. äfvensom rätt under öfriga delen af året att framför enskilde låta intaga fartyg deri mot enahanda afgift, som för enskildes farkoster erlades, men begagnandet af dessa dockor medförde dock flera olägenheter. För arbetena å fartygen erforderliga materialier äfvensom arbetsfolk och verktyg måste från varfvet transporteras den långa vägen till dockan, hvarigenom tidsförlust och ökade svårigheter att kontrollera materialåtgången uppstode, hvarjemte uppbördsmän och daglönare måste mot särskild godtgörelse bestrida vaktgöring å de i docka intagna fartygen; vid hvilka förhållanden dockningskostnaden blefve ganska dyr samt tiden för arbetets utförande betydligt längre, än om docka funnes att tillgå på varfvet i närheten af verkstäderna. Såväl stationsbefälhafvaren som Förvaltningen af sjöärendena hade ock med afseende härå tillstyrkt, att anslag måtte utver-

kas för påbörjandet af den dockanläggning, hvartill förslag sålunda blifvit framställt.

I sammanhang med denna fråga om anläggning af en docka för Kronans räkning hade inför Eders Kongl. Maj:t anmälts en af deputerade för Stockholms grosshandelssocietet och skeppsrederier genom stationsbefälhafvaren härstädes den 16 November 1872 ingifven ansökning att få aflösa de rättigheter och förmåner, som vore Kronan i afseende å Beckholmsdockorna förbehållna. Uti denna framställning hade hufvudsakligen anförts, att, då dockornas anlåtande tilltagit i ungefär samma mån, som ångbåtsfarten utvecklats, dessa dockor äfven med de utvidgningar, desamma efter deras anläggning undergått, icke kunde fylla det dubbla ändamålet att användas för Kronans räkning och förnämligast att erbjuda handelssjöfarten en för densamma i Sveriges förnämsta hamn oumbärlig reparationsplats; samt att de särskilda privilegier, som i afseende å dockornas begagnande tillkomme Kronans fartyg, väl icke medförde väsentligare olägenheter vid den tid, de medelades, men under nuvarande förhållanden verkade till allt för kämbart förfång för uppfyllandet af dockornas hufvudändamål; och hade deputerade på grund häraf hemställt, att det måtte tillåtas Stockholms grosshandelssocietet och skeppsrederier att genom erläggande till Kronan af ett lämpligt penningebelopp, hvars storlek med afseende å det bidrag staten lemnat vid dockornas anläggning, samt det gagn, Kronan sedermera haft af deras afgiftsfria begagnande, deputerade ansett kunna bestämmas till 75,000 R:dr Rmt, från dockorna å Beckholmen aflösa alla de rättigheter och förmåner, som till följd af statens bidrag hittills varit Kongl. Maj:t och Kronan förbehållna.

Utur i öfrigt tillgängliga handlingar har Riksdagen fått sig meddeladt:

att Kongl. Maj:t genom Nådigt Bref den 23 Juli 1847 utaf Handels- och Sjöfartsfondens medel anvisat ett belopp af 150,000 R:dr banko för anläggning å Beckholmen af tvänne reparationsdockor under vilkor, dels att dessa dockor framgent underhöllos af Stockholms grosshandelssocietet och skeppsrederier mot rättighet för dem att, enligt nådigst fastställd taxa, uppbära afgifter af alla fartyg, hvilka begagna dockorna, med undantag af Kronans fartyg, som skulle vara för afgift fria, dels ock att grosshandelssocieteten och skeppsrederiernas deputerade med vederbörande jordinnehafvare öfverenskommo om inlösen af jordrymd till anläggningen;

att Kongl. Maj:t sedermera, jemlikt nådigt Bref den 7 Mars 1854, fastställt tiden för kronofartygs uppehåll i nämnda dockor, utan afgift för deras begagnande, till *fjorton dygn* hvarje gång äfvensom *sammanräknadt* för flera fartyg till sex veckor årligen för hvardera dockan, med iakttagande att, derest dockorna i längre tid för sådana fartyg begagnades, enahanda afgift för dem komme att erläggas, som enligt fastställd taxa för enskildes fartyg egde rum; samt

att grosshandelssocieteten och skeppsrederierna till företaget utgifvit ett belopp af 69,821 R:dr 9 sk. 11 rst banko, inberäknadt den del af fastighetsköpeskillingen, som ansetts bära läggas på kostnaderna för dockorna.

Så vidt af handlingarne kunnat inhemtas, äro de å Beckholmen befintliga skeppsdockor för härvarande station af sjöförsvaret fullt tillräckliga, så att något oundgängligt behof för närvarande icke torde förefinnas att för Kronans räkning företaga dockbyggnad. Då härtill kommer att det belopp, som af Stockholms grosshandelssocietet och skeppsrederier erbjudits såsom lösen för Kronans rätt till dockornas begagnande, icke syntes motsvara värdet af den förmån, som dymedelst skulle dem beredas, har Riksdagen ansett sig icke böra det till påbörjande af en dockbyggnad vid Stockholms station äskade anslagsbeloppet bevilja.

9:o) I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit, har Riksdagen till nedannämnda ändamål anvisat för år 1874 extra anslag till följande belopp, nemligen:

till anskaffning af *maskiner* och *maskininventarier* vid sjöförsvarets båda stationer 90,000 R:dr;

till anskaffning af en *pumpmaskin* till de nya dockorna i Carlskrona 36,000 R:dr;

till inköp af en *ångspruta* med tillbehör för Carlskrona station 14,000 R:dr;

till *kanoner* jemte *lavettage* och *projektiler* 200,000 R:dr; och

till *handvapen* med ammunition 100,000 R:dr.

10:o) Till anskaffning af *minmateriel* har Riksdagen på extra stat för år 1874 anvisat det utaf Eders Kongl. Maj:t äskade belopp, 335,000 R:dr.

11:o) Slutligen har Eders Kongl. Maj:t till byggande af krigsfartyg begärt anvisande af 1,300,000 R:dr; utaf hvilken summa, enligt hvad statsrådsprotokollet gifvit vid handen, förslagsvis beräknats 400,000 R:dr till påbörjande af en monitor och 900,000 R:dr till 3 obepansrade kanonbåtar.

Utan att ingå i pröfning af frågan, hvilka fartygscerter företrädesvis böra under nästa statsregleringsperiod anskaffas, har Riksdagen dock, med hänseende dertill att meningarne angående lämpligaste konstruktionen af krigsfartyg så långt ifrån vunnit stadga, att desamma tvärtom synas komma att afse än vidare genomgripande förändringar, ansett sig icke böra bifalla anvisande af hela det utaf Eders Kongl. Maj:t till byggande af krigsfartyg äskade belopp; utan har Eders Kongl. Maj:ts förevarande nädiga framställning endast i den mån blifvit af Riksdagen bifallen, att till byggande af krigsfartyg anvisats för år 1874 på extra stat ett belopp af 700,000 R:dr.

Riksdagen framhårdar etc.

Stockholm den 22 Maj 1873.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

Sjöförsvars-

Aflönings-

Departementschefen	
Departementets Kansli-expediton:	
Nuvarande anslag	
<i>Tillkommer:</i> Löneförhöjning åt expeditionens vaktmästare	
Departementets Kommando-expedition:	
Nuvarande anslag	
<i>Tillkommer:</i> Löneförhöjning åt expeditionens vaktmästare	
Förvaltningen af sjöärendena:	
Nuvarande anslag	
<i>Tillkommer:</i> Löneförhöjning åt en vaktmästare och två kammardrängar	
Sjökrigsskolan	
Aflöningsstaterna vid sjöförsvarets stationer:	
Nuvarande anslag	
<i>Tillkommer:</i>	
Aflöning för garnisoner å Kungsholms fästning och Drottningkärs kastell	
Löneförbättring åt vaktmästaren och kammardrängen vid Stationsbefälhafva-	
Båtsmansindelningen	
Tillskott i de till båtsmansindelningen uti Blekinge län anslagna räntor, <i>Förslagsanslag</i>	

Materi-

Flottans nybyggnad och underhåll, <i>Reservationsanslag:</i>	
Nuvarande beloppet	
<i>Tillkommer:</i>	
Löneförhöjning åt ordinarie handverkare vid stationerna	
Aflöning åt extra arbetare	
Båtsmäns förseende med kojor och täcken, <i>Reservationsanslag</i>	
Båtsmäns beklädnad, <i>Förslagsanslag</i> , högst	
Beklädnad åt kanonierer, matrosor och skeppsgossar, <i>Reservationsanslag</i>	

Riks-statens Femte Hufvudtitel.

	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, Förslagsanslag.		Summa. Riksmünt.	
	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.
departementet.						
stater.						
.....	15,000	—	—	—	15,000	—
..... 18,900: —						
..... 150: —	19,050	—	—	—	19,050	—
..... 4,100: —						
..... 150: —	4,250	—	—	—	4,250	—
..... 35,250: —						
..... 300: —	35,550	—	—	—	35,550	—
.....	21,470	—	—	—	21,470	—
..... 1,031,222: 50.						
rens i Stockholm kansli 1,900: —						
..... 200: —	2,100	—	—	—	2,100	—
.....	1,033,322	50	—	—	1,033,322	50
.....	—	—	81,053	98	81,053	98
.....	24,000	—	—	—	24,000	—
S:gr	1,152,642	50	81,053	98	1,233,696	48
elen.						
..... 871,827: —						
..... 43,600: —						
..... 18,000: —	933,427	32	—	—	933,427	32
..... 61,600: —	13,500	—	—	—	13,500	—
.....	138,200	—	—	—	138,200	—
.....	55,164	60	—	—	55,164	60
S:gr	1,140,291	92	—	—	1,140,291	92
Transport	2,292,934	42	81,053	98	2,373,988	40

Diverse

Sjövapnets öfningar, *Reservationsanslag*:

Exercis af Flottans bemanning . . . . .

Sjöexpeditioner till handelns skyddande . . . . .

För sjömätningar och sjökartekontorets verksamhet, *Reservationsanslag* . . . . .

Gemenskapens vid sjöförsvaret natura-underhåll, *Förslagsanslag* . . . . .

Till stipendier för sjöofficerare under anställning i utländsk tjänst eller kommendering

Spanmålsupphandlings- och bagerikostnader, *Reservationsanslag* . . . . .

Durchmarchekostnader, *Reservationsanslag* . . . . .

För sjukvård . . . . .

För diverse behof . . . . .

Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag* . . . . .

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Förvaltningen af sjöärendena . . . . .

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Departements Kansli- och Kommando-

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Sjöförsvarets stationer, *Förslagsanslag* .

Extra utgifter . . . . .

För

Lots- och Fyrinrättningen med dertill hörande personal (häraf ett skärskildt *Reserva-*
terna å rikets kuster), *Reservationsanslag*:

Penningar: Nuvarande beloppet . . . . .

Tillkommer: Förhöjning . . . . .

Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, såsom i 1873 års Riksstat . . . . .

		Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, Förslagsanslag.		Summa. Riksmünt.	
		R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
anslag.	Transport	2,292,934	42	81,053	98	2,373,988	40
	479,850: —						
	150,000: —	629,850	—	—	—	629,850	—
		60,000	—	—	—	60,000	—
		243,472	90	—	—	243,472	90
utrikes		15,000	—	—	—	15,000	—
		16,450	—	—	—	16,450	—
		20,000	—	—	—	20,000	—
		39,000	—	—	—	39,000	—
		19,175	—	—	—	19,175	—
		15,000	—	—	—	15,000	—
		4,000	—	—	—	4,000	—
expeditioner, Förslagsanslag		2,203	70	—	—	2,203	70
		27,000	—	—	—	27,000	—
		15,000	—	—	—	15,000	—
	S:gr	1,106,151	60	—	—	1,106,151	60
handeln.							
tionsanslag å 10,000 R:dr till lifräddningsanstal-							
	750,000: —						
	50,000: — 800,000: —						
	460: —	800,000	—	460	—	800,460	—
	S u m m a	4,199,086	02	81,513	98	4,280,600	—

Litt. B.

Tabell öfver extra ordinarie anslagen under
Riks-statens Femte Hufvudtitel.

	Riksmünt.	
	R.dr.	ö.
<i>Flottans nybyggnad och underhåll:</i>		
Löneförhöjning åt ordinarie maskinister	10,000	
För planering och strandskoning utanför verkstäderna vid Stockholms station jemte utfyllning och kajbyggnad der- städes	79,700	
Till anskaffning af maskiner och maskin-inventarier vid sjö- försvarets stationer	90,000	
„ dito af en pumpmaskin till nya dockorna i Carlskrona	36,000	
„ inköp af en ångspruta med tillbehör för Carlskrona station	14,000	
		229,700
<i>Vapen:</i>		
Till kanoner jemte lavettage och projektiler	200,000	
„ handvapen med ammunition	100,000	
		300,000
<i>Min-väsendet:</i>		
Till anskaffning af min-materiel		335,000
<i>Fartygs-materiel:</i>		
Till byggande af krigsfartyg		700,000
	S u m m a	1,564,700